

rikanci. — Bismark je v državnem zborni očital, da liberalci povsod delajo na to, da bi cesarje in kralje odpravili in republike osnovali, kder bi si oni žepe polnili. Tega pa on ne bode trpel, dokler bo še kaj živ. — Francozi so Kitajce natepli v Tonkinskem, vzeli mesto Bak-Ningh; Kitajci so slabi vojaki in so sramotno bežati začeli, ko so slišali francoske puške in kanone pokati. Mahdijevi Arabi v Afriki so pa pravi junaki. Njihov Digma-paša je Angleže blizu Suakima napal, eno brigado razdeval, okolo 200 Angležev pobil, da so ti začeli bežati zapustivši kanone. Sedaj pritiskate pa dve novi brigadi, Angleži vržejo Arabe, pridobijo kanone zopet in postreljajo okolo 3000 sovražnikov. Vkljub tej zmagi se pa Angleži od morja daleč v deželo nikakor ne upajo. — Italijanski minister Sella je naglo umrl. — Španskega kralja skušajo republikanci zopet iztirati. Mnogo oficirjev bilo je v zaroto zapletenih pa reč se je izvedela in je njihov glavač, general Tarre, uže pod ključ djan. — Angleški minister Gladstone je zbolel. Za njim utegnejo konservativci priti do oblasti.

Za poduk in kratek čas.

Kuga na slov. Štajerskem.

Uže l. 1678 začela so se na nebu in zemlji prikazovati nevarna znamenja. Po letu je bila nestrpeljiva vročina, — pa vkljub temu vedno bolj mokrotno. Vsled strašnih ploh, ki so se avgusta vlivale, narastle so na spodnjem Štajerskem vse reke ter napravile semtertje mnogo škode. V jeseni vlačile so se smradljive megle po zemlji in kužile zrak, ki je bil zelo nezdrav. Pri slov. Gradci in tudi niže Maribora umrli so nekteri prav naglo — s sumljivimi znamenji, — v Celji pa je davila in morila uže nesrečna kuga. Zato so se tudi v Mariboru bali, da njim bo novo leto morivko prineslo. Pa l. 1679 še za Maribor ni bilo posebno nesrečno, dasi ravno je vreme v tem letu bilo zelo nenavadno in nezdravo. V Ruški okolici imeli so sicer neko nalezljivo bolezen pri sv. Lovrenci v puščavi pa mesca julija uže tudi kugo, — ali ta še v tem letu ni razsajala tako hudo, kakor l. 1680 in naprej.

Soditi po poročilih, davila je kuga najpred ob koroški in nemško-slovenski meji ter je prišla za Dravo v Maribor. Od ondod se je razširila ne le po Dravskem polji, ampak tudi po Slov. goricah.

V Soboti začeli so ljudje za kugo umirati uže v spomladi l. 1680 in preden se je leto končalo, stalo je več hiš praznih. Nekteri so trdili, da so kugo dobili vsled zavživanja kruha, kterege so si bili iz nezrelega in na peči posušenega žita spekli, drugi so pa bolezen pri-

pisovali strupeni sapi, ki je s Koroškega bila čez gore pihnila; — sploh je bilo med ondodnim ljudstvom še od časa tako imenovanih skakavcev mnogo vraž in krivih ver. Kot zdravilo proti kugi rabili so borovico in sladki janež, na kužne rane so pa polagali posušene krapavice. Je kdo umrl, so ga takoj z železnimi vilami na gare vrgli in odpeljali na pokopališče.

Strašno moralo je biti pri sv. Lovrenci v puščavi, kajti ondi jih je od avgusta do konca decembra l. 1680 umrlo za kugo 382 in sicer: v avgustu 55, med njimi dne 19. avgusta tudi župan Franc Prikl, septembra 111, oktobra 131, novembra 67, in decembra 18. Kaplan o. Avguštin Ternošek, benediktinec od sv. Pavla na Koroškem, bil je od vlade imenovan kužni duhovnik. Trpel je mnogo, pa si tudi nabral nevenljivih zaslug za večnost.*)

V Mariboru oglasila se je kuga uže mesca junija l. 1680. Pa vkljub temu, da je v mestu in predmestju umrlo več oseb, večinoma prav naglo, se za to ni nihče zmenil. Reklo se je, da so imeli vročinsko bolezen. In tako se je zgodilo, da se je kužni strup vedno bolj širil in celo mesto okužil.

Proti koncu meseca junija bilo je videti, kakor bi kuga hotela prenehati, a kmalu je začela moriti z novo močjo. V veliki bolnišnici, ki je stala nedaleč od kužnega pokopališča umrli so v nekterih dnevih ne le vsi strežniki, pogrebci in grobarji, ampak tudi nekteri zdravniki in duhovniki; pa tudi zunaj ni bilo bolje. Zato se je polastil ljudi tolik strah, da za najboljše plačilo ni bilo dobiti človeka, ki bi hotel bolnikom streči in mrličem pokapati. Morali so nje k temu prisiliti.

Še le dne 23. junija je vlada v Gradec zvedela, kako žalostno se v Mariboru godi. Takoj je ukazala tamošnjemu zdravniku dr. Jerneji Tacco, naj njej o razmerah v Mariboru poroča. Iz njegovega poročila posnamemo tukaj le nektare stvari: (Konec prih.)

Smešnica 12. O priložnosti sv. birme vprašajo župnik starega moža: Vi oče! povejte nam lucke ali tuje grehe. Starček vstane: Sklene svoje roke in tako-le odgovori: gospod! jaz svojih lastnih grehov nevem, kako pa bi te še lucke ali „ptujske“ grehe mogel vedeti. Snežnički.

Razne stvari.

(Javna zahvala.) Ljutomerski uradniki, duhovniki, tržani in učitelji so na uljudno prošnjo šolskega vodstva v množenje bukvarne za deško in dekliško šolo blagovolili darovati

*) J. Orožen, das Bisthum und die Diözese Lavant I. 407.